

PAULO COELHO

Μακτούμπ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ:
Νίκος Πρατοίνης

ΚΛΕΙΔΑΡΙΣΜΟΣ

Για τη Nhá Chica*, την Patrícia Casé,
τον Edinho και τον Alcino Leite Neto

* Σ.τ.Μ.: Η Nhá Chica, δηλ. η Κυρά Chica ή η Θεία Chica, ήταν η πρώτη νέγρα στη Βραζιλία η οποία ανακηρύχθηκε οσία από την Καθολική Εκκλησία (1992) δίχως να είναι μοναχή. Γεννήθηκε το 1810 με το όνομα Francisca de Paula de Jesús. Ήταν νόθο παιδί σκλάβας, απελεύθερη σκλάβας και η ίδια, και παρέμεινε αναλφάβητη όλη της τη ζωή. Αφιερώθηκε διά βίου στην προσευχή και στη φιλανθρωπία. Σύντομα έγινε γνωστή ως «Μητέρα των φτωχών» και λατρεύτηκε με πάθος από τον λαό, είναι δε μέχρι τις μέρες μας σημαντική θρησκευτική μορφή στην Πολιτεία Μίνας Ζεράις.

Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσατο τῷ πνεύματι
ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι,
πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν,
καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ,
ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

Κατὰ Λουκάν Ι', 21

Προοίμιο

Το Μακτούμπ δεν είναι ένα βιβλίο συμβουλών, αλλά ανταλλαγής εμπειριών.

Μεγάλο μέρος του αποτελείται από διδαχές του δασκάλου μου, κατά τη διάρκεια έντεκα μακρών χρόνων που περάσαμε μαζί. Άλλα κείμενα είναι αφηγήσεις φίλων ή ανθρώπων με τους οποίους συναντήθηκα μία φορά μονάχα, αλλά μου άφησαν ένα αξέχαστο μήνυμα. Τέλος, υπάρχουν στοιχεία από βιβλία που έχω διαβάσει, καθώς και από ιστορίες, οι οποίες, όπως λέει και ο Ιησούιτης Άντονι Μέλο¹, ανήκουν στην πνευματική κληρονομιά του ανθρώπινου είδους.

Το Μακτούμπ γεννήθηκε από ένα τηλεφώνημα του Alcino Leite Neto, διευθυντή τότε του ένθετου «Ilustrada» στην εφημερίδα Folha de S. Paulo. Βρισκόμουν στις Ηνωμένες Πολιτείες και η πρόταση μου έγινε σε μια στιγμή στην οποία δεν ήξερα τι ακριβώς τι θα έγραφα. Βρήκα, όμως, την πρόκληση συναρπαστική και αποφάσισα να προχωρήσω. Ζωή χωρίς ρίσκα δεν έχει νόημα.

Όταν διαπίστωσα πόση δουλειά απαιτούσε, λίγο έλειψε να υπαναχωρήσω. Επιπλέον, καθώς έπρεπε να ταξιδεύω για την προώθηση των βιβλίων μου στο εξωτερικό, η στήλη στην εφημερίδα κατέληξε καθημερινό βάσανο. Υπήρχαν, ωστόσο, σημεία που μου έλεγαν να συνεχίσω: μια επιστολή αναγνώστη που λάμβανα, το σχόλιο ενός φίλου, κάποιος που μου έδειχνε τα αποκόμματα από την εφημερίδα που φύλαγε στον χαρτοφύλακά του.

Έμαθα, με τον καιρό, να είμαι αντικειμενικός και άμεσος σε ό,τι έγραφα. Υποχρεώθηκα να ξαναδιαβάσω ορισμένα βιβλία, κάτι που πάντα ήθελα και πάντα το ανέβαλλα, και η χαρά αυτής της επανασύνδεσης ήταν απέραντη.

Άρχισα να κρατώ πιο προσεχτικές σημειώσεις από τα λόγια του δασκάλου μου. Τελικά, άρχισα να βλέπω σε όλα όσα συνέβαιναν γύρω μου στοιχεία έμπνευσης για τη σύνταξη της στήλης «Μακτούμπ», εμπειρία η οποία με εμπλούτισε τόσο πολύ, ώστε σήμερα να νιώθω ευγνώμων απέναντι σ' εκείνο το καθημερινό καθήκον μου.

Για τον τόμο ετούτο, έχω επιλέξει κείμενα τα οποία είχαν δημοσιευτεί στην εφημερίδα Folha de S. Paulo μεταξύ της 10ης Ιουνίου του 1993 και της 11ης Ιουνίου του 1994. Οι επιφυλλίδες που αναφέρονταν στον πολεμιστή του φωτός δεν περιλαμβάνονται σε τούτο το βιβλίο, έχουν εκδοθεί στο βιβλίο με τίτλο Το εγχειρίδιο του πολεμιστή του φωτός.

Ο Άντονι Μέλο έγραψε στον πρόλογο ενός από εκείνα τα βιβλία του με τις ιστορίες το εξής σχόλιο: «Μοναδικό μου καθήκον ήταν να κάνω τον υφαντή, η αφεντιά μου δεν αξίζει όσο αξίζουν το βαμβάκι και το νήμα».

Ούτε κι η δική μου.

PAULO COELHO

Ο ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ κάθεται στη μέση του δάσους, ατενίζοντας μπροστά του ένα ταπεινό σπίτι. Έχει ξαναβρεθεί σ' εκείνο το μέρος, με μερικούς φίλους, κι εκείνη την εποχή το μόνο που κατόρθωσε να επισημάνει ήταν η ομοιότητα μεταξύ του στιλ του σπιτιού αυτού με το στιλ ενός Ισπανού αρχιτέκτονα, που είχε ζήσει, όμως, πριν από πολλά χρόνια και δεν είχε ποτέ πατήσει το πόδι του σ' αυτό το μέρος.

Το σπίτι βρίσκεται κοντά στο Κάμπο Φρίο, στο Ρίο ντε Ζα-νέιρο, και είναι χτισμένο εξ ολοκλήρου από θραύσματα γυαλιού. Ο ιδιοκτήτης του, ο Γκαμπριέλ, ονειρεύτηκε το 1899 έναν άγγελο που του έλεγε: «Χτίσε ένα σπίτι από θραύσματα». Ο Γκαμπριέλ άρχισε να συλλέγει σπασμένα πλακάκια, πιάτα, μπιμπελό και σπασμένα βάζα. «Όλα τα θραύσματα μετατράπηκαν σε ομορφιά», έλεγε ο Γκαμπριέλ για το έργο του. Κατά τα πρώτα σαράντα χρόνια, οι ντόπιοι έλεγαν με σιγουριά πως ήταν τρελός. Στη συνέχεια, μερικοί τουρίστες ανακάλυψαν το σπίτι και άρχισαν να φέρνουν τους φίλους τους. Ο Γκαμπριέλ θεωρήθηκε μεγαλοφυής. Αλλά, με τον καιρό, η καινοτομία έγι-νε κοινοτοπία και ο Γκαμπριέλ επέστρεψε στην ανωνυμία. Παρ' όλα αυτά, δεν σταμάτησε να χτίζει. Σε ηλικία 93 ετών, τοποθέτησε το τελευταίο κομμάτι γυαλιού. Και πέθανε.

Ο ταξιδιώτης ανάβει τσιγάρο και καπνίζει σιωπηλά. Σήμερα δεν σκέφτεται την ομοιότητα μεταξύ του σπιτιού του Γκαμπριέλ

και της αρχιτεκτονικής του Α. Γκαουντί. Κοιτάζει τα θραύσματα και αναλογίζεται τη δική του ύπαρξη. Είναι κι αυτή, όπως και η ύπαρξη του κάθε ανθρώπου, καμωμένη από θραύσματα όλων όσα του έχουν συμβεί. Και, κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, τα θραύσματα αυτά αρχίζουν να παίρνουν μορφή.

Και ο ταξιδιώτης όλο και θυμάται κάποια πράγματα από το παρελθόν του, καθώς κοιτάει τα χαρτιά στα γόνατά του. Εκεί βρίσκονται κομμάτια της ζωής του, καταστάσεις που έζησε, αποσπάσματα από βιβλία που του έχουν μείνει αξέχαστα, διδαχές του δασκάλου του, ιστορίες των φίλων του, παραμύθια που του αφηγήθηκαν κάποτε. Εκεί βρίσκονται σκέψεις για την εποχή του και για τα όνειρα της γενιάς του.

Με τον τρόπο που ένας άνδρας ονειρεύτηκε έναν άγγελο κι έχτισε το σπίτι που βρίσκεται μπροστά στα μάτια του, έτσι κι αυτός προσπαθεί τώρα να βάλει σε τάξη τούτα τα χαρτιά, προκειμένου να κατανοήσει το δικό του πνευματικό οικοδόμημα. Θυμάται πως, όταν ήταν ακόμα παιδί, είχε διαβάσει ένα βιβλίο του Μάλμπα Τάχαν² με τον τίτλο *Μακτούμπ!* και αναλογίζεται:

«Μήπως θα έπρεπε να κάνω το ίδιο;»

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΛΕΕΙ:

Όταν προαισθανόμαστε ότι ήρθε η ώρα ν' αλλάξουμε, αρχίζουμε, ασυναίσθητα, να ξαναβλέπουμε νοερά μια ταινία που δείχνει τις ήττες μας μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Είναι σαφές ότι, καθώς μεγαλώνουμε, οι δύσκολες στιγμές που βιώνουμε είναι όλο και περισσότερες. Παράλληλα, όμως, η εμπειρία μάς έχει δώσει τα μέσα για να ξεπερνάμε αυτές τις ήττες και να βρίσκουμε τον δρόμο που μας επιτρέπει να τραβάμε μπροστά. Πρέπει να προβάλλουμε και αυτή την ταινία στο νοερό μας βίντεο.

Αν βλέπουμε μόνο την ταινία της ήττας, θα παραλύσουμε. Αν βλέπουμε μόνο την ταινία της εμπειρίας, θα καταλήξουμε να θεωρούμε τους εαυτούς μας πιο σοφούς απ' ό,τι πραγματικά είναι.

Χρειαζόμαστε και τις δύο ταινίες.

**Το Μακτούμπ δεν είναι ένα βιβλίο
με συμβουλές - αλλά μια ανταλλαγή εμπειριών.**

Ανακαλύψτε τη διαχρονική σοφία και δώστε νέα πνοή στο πνευματικό σας ταξίδι με τη διορατική και εμπνευσμένη συλλογή μικρών ιστοριών και παραβολών του Πάουλο Κοέλιο, του διεθνώς αναγνωρισμένου και βραβευμένου συγγραφέα του *Αλχημιστή*.

Μια συλλογή που έρχεται να συμπληρώσει τον εμβληματικό *Αλχημιστή* και προσκαλεί τους αναγνώστες να σκεφτούν, να ανακαλύψουν ξανά τον εαυτό τους και να βρουν έμπνευση στις ήσυχες στιγμές της ζωής.

Ιδανικό για όσους αναζητούν την προσωπική τους δύναμη, την πίστη, τη θεραπεία και τη μεταμόρφωση, αυτό το μπεστ σέλερ του Πάουλο Κοέλιο είναι ένας πολύτιμος θησαυρός από ιστορίες που προέρχονται από τις φημισμένες καθημερινές στήλες του συγγραφέα.